

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	— — — — —	6 korona — fillér
Félévre	— — — — —	3 " —
Negyedévre	— — — — —	1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre	— — — — —	4 korona
Egyes szám ára	— — — — —	20 fillér.

Felelős szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető össze küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)

Hirdetések jutányos árban vételnek fel.

Nyilttér sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Katholikus nagygyűlés.

A szükség hozta létre ezeket a mozgalmakat, melyeknek hatása most már félreismerhetetlen Magyarország katolikus közönségére. Sokáig aludt a magyar társadalomnak ez a része, nehezen ébredett, nehezen volt öntudatra bírható, habár látta, hogy mellette lázas tevékenység folyik. Egyik-másik felekezett úgy a társadalomban, mint a sajtóban magához ragadta a vezető szerepet, ő mégsem eszmélt fel. Jöttek aztán a nehezebb idők, a megpróbáltatások korszaka, melyet az erők aránytalan fejlődése egyrésztől, másrésztől a teljes semmittevés szükségképpen maga után vont. A magyar katolikus egyház hajóját szélvész hánytá-vetette, sőt némelyek már azt hitték, hogy közel van az elmerüléshez. Azon a ponton állottunk, hogy napról-napra sűrűbben nyirbálták meg a katolikusok jogait, igyekeztek minden katolikus akcióit már csirájában elfojtani, a katolikus intézményeket és mozgalmakat népszerűtlenné, sőt ellen-szenvenessé tenni.

És valljuk meg őszintén, hogy törekvéseiket jórésztben siker koronázta annyira, hogy magába a katolikus társadalomba is bevitték az ellenszenvet egyházunk törekvéseivel szemben. Hányszor tapasztaltuk, hogy katolikus emberek nemcsak félre vonultak minden kath. mozgalmától, de a társadalomban mintegy szégyelték megmondani, hogy ők katolikusok. Sőt hányszor tapasztaltuk, hogy maguk a katolikus emberek támadólag léptek fel egyházuk ellen s azok soraiba szegődtek, kik törekvéseink nyílt ellenségeinek vallották magukat.

Végre egyesek kezdték észrevenni, hogy veszély fenyegeti a magyar katolikus egyházat. Az eszmélkedés nyomán elhangzott a csatakiáltás, hogy tömörülni kell, s közös erővel kell védekezni a közös veszély ellen. Papok és világiak, főnemesek, írók, tudósok, iparosok és munkások, szóval a társadalom minden rétegéből kezdtek sorakozni a kibontott zászló alá, lassacskán ugyan, de napról-napra erősödött a katolikus öntudat. Városokban és falvakban kaszinók, körök s különböző katolikus egyesületek keletkeztek, melyek hivatva voltak előmozdítani az összetartozandóság

érzetét. Ezeket a mozgalmakat mintegy megkoronázta azon üdvös eszme, hogy évenként katolikus nagygyűléseket kell tartani, ahol megbeszéljük bajainkat s közös erővel gondoskodjunk azon védelmi eszközökről, melyek a legkülönbözőbb oldalokról ért támadásokkal szemben biztos és célravezető fegyver lesz a katolikus társadalom kezében.

Attól ugyan nagyon távol állunk, hogy az egész katolikus társadalom érdeklődését fel lehetett volna kelteni a nagygyűlések iránt, de tagadhatatlan, hogy némi eredmény mégis észlelhető. Minden évben összegyűl az ország fővárosában néhány ezer ember, akik aztán magukkal viszik az eszméket, ébresztgetik az érdeklődést a legtávolabbi vidékeken, előmozdítják a kath. intézmények támogatását.

Fel tehát a szivekkel s mindenki, aki csak teheti siessen fel Budapestre, hol október 15-én a kath. nagygyűlés megnyílik.

A Katolikus Körök Országos Szövetsége most adta ki a VI. katolikus nagygyűlésre szóló meghívóját. A meghívó így szól.

A Magyarországi Katolikus Egyesületek Országos Szövetsége, mint a nagygyűlések rendezője, értesíti a katolikus közönséget, hogy a VI. katolikus nagygyűlés f. évi október 15—18 ig napjaiban fog Budapestten megtartatni. A nagygyűlés színhelye a városligeti Iparcsarnok, hol az összes tanácskozások egy fedél alatt folyhatnak le. Ugyanott étkezni is lehet. A nagygyűlés kétfele jegyet boesájt ki ugymint:

1. Belépőjegyet, mely tulajdonosát feljogosítja arra, hogy a nagygyűlés minden nyilvános és szakosztályi ülésén résztvehessen. Ára 1 korona.

2. Tagsági jegyet, mely a nyilvános üléseken a jegy számának megfelelő ülő hely állandó használatra, a szaküléseken tanácskozásra és a záró ülés előtt tartandó zárt ülésen való részvételre jogosít fel. Ára 5 korona.

A jegyek a Katolikus Szövetségnél (VIII., Szenkirályi utca 28) előre megváltandók. Az előzetes program az:

15-én vasárnap: Délután 4 órakor szentséges körmenet a belvárosi plébániatemplomból. Szentbeszéd. Este az egyetemi katolikus ifjak értekezlete a Szent-István-Társulat palotájában, lakomája a Mensa academia-ban. — Ugyancsak a Keresztény Szociális Egyletek ülése a Belvárosi Katolikus

Körben. — A Budai Katolikus Kör hangversenye.

16-án hétfőn: Reggel 9 órakor szentmise, utána 10 órakor Eucharisztikus diszülés a Belvárosi Katolikus Körben. Délután 2 órakor Eucharisztikus értekezlet ugyanott. A katolikus egyetemi ifjak értekezletének folytaása a Szent-István Társulatban. Délután 5 órakor első nyilvános ülés az Iparcsarnokban. Este ugyanott nagy művészestély és üdvözlések.

17-én kedden: 9 órakor 12-ig, délután 2 órától 4-ig szakülések az Iparcsarnok mel-lécsarnokaiban. I. Közművelődési szakosztály a Pázmány-egylettel. II. Hitbuzgalmi és karitatív szakosztály a hitoktatók és jótékony-sági egyletekkel. III. Szociális szakosztály a keresztény szervezetekkel, szociális egyletekkel. Délután 5 órakor a második nyilvános ülés.

18-án szerdán: 9 órakor zárt ülés (melyen az ötkoronás tagsági jeggyel bírók vehetnek részt.) 10 órakor harmadik nyilvános ülés. Délben áldomás.

Katolikus testvérek! A legszentebb harcra, a legsürgősebb munkára hívunk titeket. A legszentebb harcra, hol nem szégyeljük hitünket megvállani és bebizonyítjuk a társadalomnak, hogy ezer baját semmivel sem gyógyíthatja, csak a szent kereszt tanával, mely igazságot, békét és szeretetet hirdet.

A legsürgősebb munkára hívtunk, mert arról van szó, hogy Egyházunk és hazánk közös ellenségei ellen sorakozunk. — Akiben él még Istene és hazája iránt való szeretet, nem maradhat el a katolikusok nagygyűléséről. Nincs ennél senkinek sürgősebb munkája, mely kimenthetné, nincs kötelesség, mely most ennél előbbre való volna. Akit Egyháza, hazája, hite, boldogulása hív, annak mennie kell. A nagygyűlés ereje abban van, ha nagy, abban ha katolikus, vagyis valóban általános minden katolikusra. Aki ily közös kötelesség alul vonja ki magát, arra illik az Üdvözítő szava: „Aki nincs velem, ellenemre van.”

Brázay János aranymiséje.

Lélekemelő ritka ünnepély folyt le szept. 30.-án Mezőpetri községben, mely örökké emlékezetes lesz nemcsak Mezőpetriben, hanem az egész nagykarolyi esperesi kerületben. Brázay János, a jubiláns, szép munkás multra tekinthet vissza. Az ő lelkipásztor-kodása alatt a templom 1868-ban 2000 korona költséggel megújították, midőn 1875 május 25.-én egészen porrá égett ismét csak ő faradt, hogy országos gyűjtés útján újból felépíttessék. Nep. szent János tiszteletére kápolnát emelte, a szent Egyed kápolna pedig új oltárképet nyert. Az ő anyagi és erkölcsi

támogatásával jött létre 1900-ban a de la Salle szent János ifjúsági egyesület, melynek célja a sváb községekben divatos ugynevezett sorbajárás — mi az erkölestelenség forrása — megszüntetni a vallásosságot és a magyarosodást előmozdítani. Brázay a gyakorlati munkásság mellett irodalmi működést is fejtett ki.

Vallásos buzgóságát pedig legjobban jellemzi az, hogy aranymiséje előtt — mint egykor az első mise előtt — több napon át szent gyakorlatot tartott Budapesten a jezsuita atyáknál.

Hiveinek szeretetét és ragaszkodását is megnyerte atyai szeretetével és jóságával, mit ők azzal mutattak ki, hogy gyönyörű aranykefélyvel lepték meg jubileumi ünnepén. A kehely ritka szép kivitelben készült, góth stílusú remekmű. Talapzatán a négy evangélista s a felírás látható: „A mezőpetrii hivek főt. Brázay János aranymiséjére tiszteltük és szeretetük jeléül 1905. szept. 30.“

A hitközség kegyurának elismerése is szépen nyilvánult a mennyiben Gróf Károlyi Istvánné egy gyönyörű aranyhímzésű miseruhával tüntette ki, melyet maga Károlyi István gróf adott át a mélt. grófné azon üzenetével, hogy fogadja szívesen s aranymiséjén ebben mutassa be a szent áldozatot.

Magának az ünnepélynek meghatározó jeleneteit alig lehet kellőképpen leírni. Miután a papság számszerűen huszan a sekrestyében felölté az egyházi ruhákat, ünnepi menetben vonult a plébániára. Ott a manuductor *Palczser* Ernő nyug. házfőnök rövid de szívhez szóló szavakkal szólította fel az ünnepeltet, hogy jöjjön s mutassa be aranyáldozatát. Mit ő készséggel fogadott s — a menet megindult. Elöl a templomi zenekar, azután fehér ruhás leánykák, virágot szórva, majd egy pap, ki a község jubileumi ajándékát a kelyhet vitte. *Kosztra* Ignác kanonok és dr. *Szentgyörgyi* Jordán Károly apát mucetumban. A két aranymisés kandidatus *Soltész* Imre és *Cziereizer* Alajos plébánosok mint disz diakonusok. Továbbá *Moldován* Endre, *Hrabovszky* István, *Matlavszkowszky* Miklós plébánosok. Dr. *Schweighoffer* József károlyi házfőnök. A volt káplánok: *Einholz* József, *Haller* István, *Svegler* Alajos, dr. *Csókás* Vidor, dr. *Bakkay* Kálmán és *Rökk* István. Azonkívül *Kursinszky* Zsigmond, *Schwegler* Ferencz, *Székely* Gyula, *Antal* Miklós segédlelkészek. *Rés* István hitoktató Kolozsvárról. Az ünnepelt menyezet alatt ment a manuductor s a szónok dr. *Irinnyi* Tamás theologai tanár közt. Sokan sirtak a meghatottságtól amint a menet előttük elvonult s maga a jubiléum sem tudta visszatartani könnyeit.

A szépen ékesített oltáron két nagy aranycsokor jelözte az ünnepet.

A jubiléum egyenes magatartása erőteljes hangja mindenkit meglepett.

Evangélium után dr. *Irinnyi* Tamás lépett a szószékre s gyönyörűen ecsetelte a nap jelentőségét s a hálát, mely a szívekből égbe száll. A mise végén áhitattal s tisztelettel fogadták az ősz pap áldását s ünnepi menetben kísérték haza. Ekkor fájdalmas, de nem kevésbé meghatározó jelenet következett: a jó testvér bement szeretett nővérének szobájába, hogy őt is részesítse áldásában, ki súlyos beteg fekszik s élet-halál közt lebeg.

Ezután külön jelentek meg, hogy jókívánataikat kifejezzék: a kerületi papság, a volt káplánok, a községi elöljáróság élén *Sáághy* Gusztáv körjegyzővel, a tanítók és iskolásgyermekcsoporttal s a vidékről több előkelőséggel.

A fényes ebéden mintegy 50 vendég vett részt. Szébbnél szebb felkészítők hangzottak el. Először a jubiléum éltette a pápát és királyt. A többiek pedig mind őt köszöntötték fel u. m. *Palczser* Ernő nyug. házfőnök, *Nagy* László alispán, *Kosztra* ez. kanonok, *Bátori* S. István gyógyszerész, *Kende* Zsigmond es. és k. kamarás, dr. *Irinnyi* Tamás, dr. *Szentgyörgyi* Jordán Károly, *Moldován* Endre, *Schwegler* Alajos, dr. *Bakkay* Kálmán s végül dr. *Csókás* Vidor.

A környék előkelőségei közül az említettekön kívül jelen volt *Boér* Endre föld-birtokos, dr. *Irinnyi* István ügyvéd s mások. A templomban ott láttuk őnagysága özv. *Hajjagossnét*, *Boér* Endrénét stb.

A szép ünnepélyről a legkellenesebb emlékekkel távozott mindenki. Végül nem maradhat említés nélkül, hogy az ünnep előkészítése és rendezésében legtöbb fáradság s így legnagyobb elismerés *Rökk* István segédlelkésznek jutott ki.

Ujdonság a tanügy terén.

(Dr. *Csókás* Vidor-féle mértani szekrény.)

A mértan tanulását igen megkönnyíti, ha a tanuló azon testeket, melyek könyvében csak leírva és lerajzolva vannak, a valóságban maga előtt látja.

Ezért mutatják meg az iskolában a mértani testeket s azok metszéseit. De a tanuló az iskolában csak egyszer látja s a gyengébb tehetségű egyszerű látás után nem tudja jól megjegyezni. E szekrénynek az a célja, hogy a tanulóknak otthon meglegyen a mit neki az iskolában mutatnak. Még a jó tehetségűnek is hasznára lesz s nagyobb kedvvel fogja tanulni a mértant. Mintegy leolvashatja a testekről a szabályokat, mert amit a holt betű mond s mit a rajz sem tud eléggé kifejezni — mivel nem domborodik ki — az itt kézzelfoghatólag a valóságban, áll a tanuló előtt.

Igaz ugyan, hogy magának a tanulóknak is el kell készítenie kartonpapírból e testeket, de azokkal nem lehet a metszéseket úgy feltüntetni — mivel belől üresek — mint ezen tömör testekkel. Továbbá sohasem látja egyszerre valamennyit maga előtt, mivel ha egy elkészült, be is adja a tanárnak. Míg így egyszerre valamennyit maga előtt látva, jól megjegyezheti hasonlóságukat s különbségüket. A gyengébb tehetségű pedig könnyebben meg tudja csinálni kartonpapírból, ha már egyszer készen rendelkezésére áll.

Leginkább akkor veszi hasznát a tanuló mikor először tanul a testekről, mikor először tanulja a stereometriát. (Gimnáziumokban és reáliskolákban a II. osztályban.) De később is használhatja s maga elé állíthatja midőn már bizonyítások levezetésével tanulja. Az alsóbb osztályoknak hasznos játékszerűen is szolgálhat, mert különféle csoportosításokat alkothat belőlük. Szabadkézi rajzhoz s az árnyéktanhoz szintén nagyon alkalmas, mert lerajzolhatja s az árnyék hosszúságát tanulmányozhatja rajtuk. Ez ugyan csak mellékes cél, a fő, hogy a stereometriát könnyítse meg; a mértannak második s pedig nehezebb részét.

A geometria mint tudjuk két részre oszlik: 1) a planimetriára és 2) stereometriára.

1) *A planimetria* a sík geometriája oly vonal és lapidomokról szól, melyek egy s ugyanazon síkon fekszenek. Előadja a pont, vonal, háromszög, négyszög, ötszög stb. keletkezését, meghatározását, tulajdonságát, kölcsönös helyzetét stb. Ezeknek tanulmányozásához elég egy író s tiszta papír, hogy lerajzoljuk, mert síkon fekszenek nem domborodnak ki; idomok, nem testek. Ellenben:

2) *A stereometria* a tér geometriája ez nem ugyanazon síkon, hanem különböző síkokban fekvő idomokat tárgyal. A testekről: — kocka, hasáb, henger, gúla, kup, gömb — szól. Előadja azok keletkezését, meghatározását, alfajait, metszéseit, felületének és köbtartalmának meghatározását. Ennek tanulmányozásához nem elég az író s tiszta papír, mert a rajz nem képes oly kézzelfoghatólag, könnyen érthetőleg szemünk elé állítani a testeket. E szekrénybe foglalt mértani testeket kezünkbe vehetjük összerakhatjuk s szétszedhetjük. Mintegy keresztül szelhetjük s azonnal látjuk, hogy minő metszési idomokat nyerünk.

Testnek nevezzük a minden oldalról határolt tért. Görögül stereon a est neve s innen a stereometria elnevezés, mely a téridomok alakját, nagyságát alkotó részeinek tulajdonságát tárgyalja. A testeket két csoportba osztjuk: szögletes és gömbölyű testek. Szögletes akkor, ha síkok határolják. Gömbölyű, ha görbe lapok vagy részben síkok, részben görbe lapok határolják.

Oldalalapotknak nevezzük a szögletes test határlapjait. *Élnek* az oldallapok metsző egyeneseit.

Csucsoknak az élek metsző pontjait. *Alapnak* hívjuk azt a síkot melyen a test áll. *Fedőlapnak* az alappal egyenközű síkot. Vannak *alapelék* és *oldalélek*. A gömbölyű testnél a síkot választjuk alapnak a görbe lap pedig alkotja a *palástot*. *Felszin* a határlapok területének összege. *Köbpartalom* megmondja, hogy hányszor foglalja magában valamely test az egységül elfogadott testmértéket.

A szögletes testeket felosztjuk *szabályos* és *szabálytalan* testekre.

Szabályos testek azok melyeknél az oldallapok szabályos és összevágó sokszögek s az összes testszögek is szabályosak és összevágók. A szabálytalan testeknél megkülönböztetünk *hasábos* és *gúlás* testeket.

A hasábos testeknél az oldalélek egyenlőközűek.

A gúlás testeknél az oldalélek egy pontban (csucspontban) találkoznak.

A hasáb (prisma) oly szögletes test, melynek két összevágó és egyenlőközű alapja s annyi oldallapja van, a hány oldalú az alapsokszögek egyike.

A gúla (pyramis) oly szögletes test, melynek alapját sokszög, oldallapjait pedig annyi háromszög képezi, a hány oldalú az alapszög.

A hasábhöz legközelebb áll a gömbölyű testek közt a *henger*, melynek alapjait két összevágó és egyenlőközű görbevonalu sík idom (kör, ellipszis), palástját pedig hengeres lap alkotja.

A kuphoz legközelebb áll a *gúla*, ennek alapját szintén görbevonalu síkidom (kör ellipszis) képezi, palástját pedig kupos lap.

A szabályos testeknek megfelel a gömb, melyet egyetlen lap a gömblap határol s felszíne a középpontból mindenütt egyenlő távolságra van.

Valahányszor a mértant tanulja valaki, tegye maga elé az illető testet, melyről tanul. Egyszer olvassa el, hogy mit mond a könyv, azután nézze meg a testet úgy van-e csakugyan s mintegy olvassa le onnan újból a szabályt. Nem is kell a könyvre gondolni csak a szemét jól kinyitni s a képzelő tehetséget működtetni. Az a fő a mértannál, hogy mindent elképzeljünk vagy a valóságban lássunk. A mértanhoz nem emlékezőtehetség, hanem képzelő, ítélőtehetség kell. A nyelvek tanulásánál az emlékezőtehetség játsza a főszerepet.

Minden testről a következőket kell megjegyezni: Hogyan keletkezik? Hány válfaja van? Minő idomokat nyerünk, ha kereszt és át-

lósmentszéseket végezzük rajta? Mi sikot nyerünk, ha képzelésben kifeszítjük határlapjait a sikkap? Milyen lapok határolják? Hogyan számítjuk ki felszínét? Hogyan nyerjük köbtartalmát?

Mindezen kérdésekre a mértan könyvek öbbé-kevésbé ugyanazon szavakkal felelnek meg. A lényeg ugyanis csak egy lehet. De azért alkalmazkodják a tanuló tanárának utasításaihoz. Elmondhatnám röviden a feleleteket a fenti kérdésekre, minden egyes testnél, de azt hiszem, hogy a tanár urak is jobban szeretik, ha azt a meghatározást, felosztást stb. mondják a tanulók, melyre ők tanítják.

A testek nevét felszínük és köbtartalmuk kiszámításának képletét megtaláljuk a testekbe vésvé.

Használhatják e szekrényt gimnazisták, reáliskolások, polgári fi-, és leányiskolások, tanítóképzőintézeti tanulók, hadapródiskolások, bányaiskolába járók, ipar- s kereskedelmi tanfolyamot hallgatók. Szóval mindenkinek aki mértannal foglalkozik szerfelett megkönnyíti a mértan tanulást s ezzel meg is kedvelteti.

Az elemi iskolák pedig mivel olyan drága felszerelést nem vehetnek mint a gimnaziumok, megszerezhetik ezt a szemléltető előadáshoz. Még városokban sincsenek mértani testek az elemi iskolák tanszer felszerelésében, pedig az V. és VI. osztályban már tanítják a mértant. A mai korban minden téren hangoztatjuk a szemléltető előadás szükségességét, előnyeit s jó eredményeit. Ha valahol úgy a mértannál van erre legnagyobb szükség. Miért nincsenek tehát mértani testek az elemi iskolákban? Mert eddig igen drágák voltak e testek 10 darab a legkisebb fajtából került 15 koronába doboz nélkül.

Ezen szekrényben 20 darab van s csak négy koronába kerül dobozzal együtt. Az alakok szabályosságáról kezeskedik az, hogy Mursits Győző okleveles szobrász készítette.

Megrendelhető dr. Csókás Vidornál Szatmár, Deák-tér 26. szám.

H I R E K.

Hátralékos előfizetőinket tisztelettel felkérjük előfizetési hátralékaik beküldésére és előfizetésük megújítására.

József főherceg Máramarosban. József főherceg Ausztria főhercegnővel szerdán Szatmáron keresztül utazva Máramarosszigetre érkezett. A főhercegi pár Nagybocskóig folytatja útját, ahonnan kocsin a gyertyánligeti vadászterületre ment. A vadász-kastélynál Tomesányi erdőigazgató fogadta a magas vendégeket.

A szatmári püspök. A fővárosi lapok közül egyik másik azzal a szenzációs hírrel kedveskedett a közönségnek, hogy Ő felsége öt püspöki széket töltött be. A kinevezéseket alá is írta, melyek már a közeli napokban meg fognak jelenni a hivatalos lapban. Állításuk szerint a szatmári püspöki székre Mayer Béla vál. püspök, a kalocsai káptalan tagja van kinevezve. A felhivatalos Bud. Tud. e híreket megegyeztetve. A Magyarország azt is hozzá teszi, hogy még csak a tárgyalások sem indultak meg ebben az irányban.

Kitüntetett altábornagy. Ő felsége Konja Sándor altábornagyot, a miskolczi gyaloghadosztály parancsnokát, sok évi eredményes katonai szolgálatának újabb elismeréséül a Lipóttrend lovagkeresztjével tüntette ki.

Nagybánya diszpolgárai. Stoll Béla dr., nagybányai ügyvéd mozgalmat indított, hogy Kossuth Ferencz, gr. Andrássy Gyula, gr. Apponyi Albert, br. Bánffy Dezső és gr. Zichy Aladár a város diszpolgáiraivá választassanak. A kérvényt többek aláírásával be is nyújtotta a képviselőtestülethez.

Főigazgatói megbízás. A vallás és közoktatási miniszter a szatmári és máramoroszigeti ev. ref. főgimnáziumok látogatásával s azokban az állami főfelügyelet gyakorlásával az 1905—906. tanévre Szeiber Ede kassai tankerületi főigazgatót bizta meg.

Ismét felfüggesztve. Nagy László alispánt ismét felfüggesztés fenyegeti a törvényhatóság részéről. A vármegyei 60-as bizottság ugyanis gyűlést tartott a múlt szerdán Nagykárolyban, hol a belügyminiszternek második megsemmisítő határozatát tárgyalták, ki egyuttal utasította az alispánt, hogy rendeletét hajtsa végre és arról három nap alatt tegyen jelentést. Az alispán a rendelet értelmében járt el. A bizottság kimondotta, hogy a belügyminiszter második megsemmisítő határozatát nem veszi tudomásul, egyuttal javasolja a közgyűlésnek, hogy az alispán ellen fegyelmi eljárást rendeljen el s állásától ismét függeszse fel. Felhívást bocsátott ki a tisztviselőkhöz és községi elöljárókhöz, hogy az alispán rendeletét ne fogadják el. Mondani sem kell, hogy a belügyminiszter az alispánt azonnal újólá vissza fogja helyezni állásába. Ugy látszik, hogy Nagy László fogja elérni a legnagyobb rekordot a felfüggesztések terén, ha ilyen rohamosan halad, nemsokára jubiláris számot fog elérni.

25 év. Lapunk egyik közeli számában közöltük Ratkovszki Pál kir. kath. főgimn. igazgató 25 éves tanári jubileuma alkalmából rendezendő ünnepségek programját, melyet csak azzal egészítettünk ki, hogy a gimnáziumi ünnepélyen a tanári kar nevében Orosz Alajos, a volt tanítványok képviselőjében Vajay Károly dr. v. tisztügyész, a jelenlegi tanítványok részéről Bodonyi Kálmán VIII. oszt. tanuló fogja a jubiléumot üdvözölni, Molnár Imre VIII. o. t. a Bérzi Béla VIII. o. t. alkalmi költeményét szavalja s az ifjúsági énekkar alkalmi énekeket ad elő. A Pannoniában tartandó díszbédre (egy teríték 4 kor.) — amennyiben valakihez aláírási ív nem jutna el — egy levelező-lapon Fodor Gyula dr. tanárnál lehet jelentkezni. A jubileum iránt rendkívül nagy az érdeklődés az egész városban, melynek előkelő társadalmi osztálya tömegesen lesz képviselve, volt tanítványai pedig a legtávolabbi vidékekről is bejelentették jövetelüket. A jubileum e hó 7-én szombaton lesz.

Gyászhir. Részvételt vettük a következő gyászjelentést: Lukácsy György és neje szül. Mandics Irma, ugy a maguk, mint gyermekeik György és Irma, valamint az összes szerető rokonok nevében bus, fájdalomtelt szívvel tudatják a forrón szerető fiúnak, testvérnek és rokonnak Lukácsy Bélának, uradalmi számvevő-nek, élete 28-ik évében, f. hó 19-én történt gyászos elhunytát. A feledhetetlen emlékü halott f. hó 20-án d. u. 5 órakor tetetik örök nyugalomra a törökszentmiklósi róm. kath. temetőben. Lelki nyugalmaért a szentmise áldozat a pta. n. sz. tamási kápolnában mutatott be. Törökszentmiklós, 1905. szept. 10. „Elmulik az élet, mint a füst és pára.” — Alsócsernátonyi Domokos László volt országgyűlési képviselő, nyugalmazott kir. táblai bíró a múlt hó 27-én, életének 68-ik évében Fe-

hérgyarmaton elhalt. — Szerdahelyi László, nyug. kir. törvényszéki irodatiszt múlt hó 27-én, életének 78-ik évében városunkban elhalt. Földi részeit pénteken délután igen nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra. Halálát neje és hat gyermeke, valamint széleskörű rokonság gyászolja — Turenecz Róza, Turenecz János nagykarolyi polgár 22 éves leánya Nagykárolyban elhalt. Temetése igen nagy részvét mellett történt. — Turosánkai Turcsányi Géza munkácsi uradalmi gazdatiszt 18 éves leánya Margitka, ki tanítóképzőintézeti növendék volt, hosszas szenvedés után Munkácson elhalt. —

Orvos választás. Dr. Lipeczky Andor egyetemes orvostudort Budapesten megválasztották a „Mensa-akadémika” orvossává.

A püspöki akarat teljesítése. Boldogult püspökünk örökségül hagyta Szabó István praelatus, püspöki igazgatóra, hogy a székesegyház és a tanítóképezde mellett épült templom berendezési munkálatait végleg fejezze be. A püspöki akarat teljesítése most fogantba vétetett. A székesegyház részére megérkezett a gyönyörű kivitelű főoltár, melynek most folynak a felállítási munkálatai. Jeleztük elöire, hogy remekművű alkotás lesz. A képezde mellett épült templom festése szintén folyamatban van.

A tanúgy köréből. A vallás- és közoktatási miniszter Orosz István okleveles tanítót a nagyecsedai állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki, Pósta Mária oláhláposbányai állami elemi iskolai tanítónőt pedig hasonló minőségben az élesdi állami elemi iskolához helyezte át.

Hymen. Osváth Ferencz nagykőrösi ref. gimn. tanár, ki a helybeli ref. főgimnáziumnál is működött, a napokban esküdtött örök hűséget Budapesten Bankos Jozefin kisasszonynak, a helybeli ref. leányiskola volt tanítónőjének. — Wenzel Engelbert es. landwehr főhadnagy jegyet váltott Brujmann Béla dr., ungvári közkórházi főorvos leányával Erzsike kisasszonnyal. — Lám Elemér ungvári gyógyszerész jegyet váltott Pogány Gerő dr., körorvos leányával, Auróra kisasszonnyal Nagymihályban.

Végrehajtói kinevezés. A pénzügyminiszter ifj. Komáromy Lajos beregszászi lakost a nagykarolyi pénzügyigazgatóságához ideiglenes minőségben állami végrehajtónak nevezte ki.

Közgyűlések. Szatmárnémeti szab. kir. város közönsége október 9-én tartja a havi rendes közgyűlését. A közgyűlésnek több fontos tárgya lesz. Tárgyalásra kerül egyik társhatóság átirata a kormány vád alá helyezését illetőleg. E közgyűlésen választás is lesz. Ekkor töltik be Báthy Sándor halálával megüresedett számtisztai állást is. — Szatmárvármegye őszi rendes közgyűlését október 11-én tartja meg.

A Szatmári Dalegyesület 1905. évi okt. 9-én hétfőn, V. Krammer Teréz urnőnek, a m. kir. Operaház hírneves művésznőjének, Tóth Miczi k. a., Báron Margit k. a. vezetése alatt, Kolozsváry Juliska, Fél-egyházy Erzsike, Szabó Margit, Grósz Erzsike, Grósz Lenke és Báron Gizella kisasszonyoknak és Benkő Miksa urnak, továbbá rétháti Kövér Dezső karnagy ur vezetése alatt a III. ker. m. kir. honvédekarnak közreműködése mellett, a városi színházban dal és zene-estélyt rendez. Műsor: 1. Magyar rapszodia, Blochtól. Előadja a honvédekarn. 2. Tosca nagy áriája, Succini „Tosca” cz. dalművéből. Előadja Krammer Teréz urnő. Zongorán kíséri Benkő Miksa ur. 3.

Monológ. Előadja Tóth Miczi k. a. 4. Rákóczy-kar, gróf Zichy Gézának „Nemo“ ez. dalművéből. A honvédszenekar kísérete mellett előadja a Dalegyesület. A hangszerelést rétháti Kóvér Dezső karnagy ur végezte. 5. Magyar dalok, Dóczy Józseftől. Előadja Krammer Teréz urnő. Zongorán kíséri Benkő Miksa ur. 6. „Elvonnék én, csak adnának“ férfikar Erkel Ferencztől. Előadja a Dalegyesület. Nyolcz czimbalmon kísérik: Báron Margit vezelése alatt Kolozsváry Juliska, Félegyházy Erzsike, Szabó Margit, Papp Margit, Grósz Erzsike, Grósz Lenke és Báron Gizella kisasszonyok. 7. „Két huszár,“ nyitány Dopplertől. Előadja a honvéd-szenekar. 8. „La Grange“ ária, Erkelnek, „Hunyady László“ című dalművéből. Előadja Krammer Teréz urnő. Zongorán kíséri Benkő Miksa ur. — Helyárak: Alsó és középpáholy 16 kor. Felső-páholy és zenekari ülés 12 kor. Támlásszék 3 kor. Kórszék 2 kor. Zártszék 1-20 kor. Földszint 80 f. Karzat közép 60 f., oldalt 40 f., álló 20 f. A Dalegyesület pártoló és működő tagjai 10 százalék árkedvezményben részesülnek. Jegyek előre válthatók és előjegyezhetők Löwy Miksa ur könyvkereskedésében. Az előjegyzett és ki nem váltott jegyek okt. 7-én tul eladatnak. — Az egyes számok előadása alatt az ajtók zárva lesznek. Kezdeté este pontban 8 órakor. Az elnökség.

Szüreti mulatság. Vasárnap tartotta meg a kath. legényegylet szokásos szüreti mulatságát, a „Vigadó“ összes termeiben. Már vasárnap délután a gyülekezés alkalmával látni lehetett a roppant nagy érdeklődést. Minden utczában számtalan ablakból gyönyörködtek a szép piros pozsgás csöszleányokban és csöszzökben. A szokásos kocsikázás alkalmával, melyen 15 kocsiban voltak párosan elhelyezve a csöszzök és csöszzök, elől az egyesület vezetőségével, minden utczában nagyszámu érdeklődő közönség szemlélte őket. Imponáló volt a felvonulás az egyesület helyiségéből este 7 órakor fátyla és zeneszó mellett a Vigadóba. Itt megkezdődött az előadás, illetve a szüreti mulatság. Az ez alkalomra írott szindarab igen jól sikerült. A szereplők mindannyian igen jól megállották helyüket, a közönség pedig élvezettel hallgatta végig az előadást, mely után kezdetét vette a szőlő lopás. Volt dolgok a csöszleányoknak és csöszzöknek, hogy a tolvajokat a hegybíróhoz elé állítsák. A szőlő lopás vége felé kisorsoltatott a szüreti koszu a csöszleányok között, mely után kezdetét vette az általános táncz. A négyest mintegy 80—90 pár tánczolta. Visszamenőleg mintegy 5 esztendőre ily látogatott szüreti mulatság nem volt. Az intelligencia és az iparos osztály színe-java igen szép számmal volt jelen a kellemes estélyen s a legnagyobb jókedvvel mulattak. A bevétel meghaladja a 450 koronát, melyből leszámítva a kiadást igen szép összeg fog maradni az egyesületnek. A vezetőség jól végzett munkát teljesített, melyet igen szép erkölcsi és anyagi siker honorált.

Segédlelkészi kinevezés. *Mazurek* Gyula nagyváradi-egyházmegyei áldozópap, városunk fiát, egyházmegyei főhatósága a békésmegyei Endrődre nevezte ki segédlelkészeknek.

Irodalmi pályázat. Az erdődi esp. ker. tanítói kör tagjainak önművelődése, valamint a munkássági hajlam ébresztése tekintetéből a következő pályatételt tüzi ki: „Miképen nevelhetjük gyermekeinket munkásságra, — rend- és usztaságszeretetre?“ —

Jutalma 30 korona. Pályázati határidő 1906. márczius 1. Az idegen kézzel írott pályaművek a szerző nevét rejtő jelíges zártlevél kíséretében az említett határidőn belül *Láng* Ferencz ker. esp. plébánoshoz Károly Erdődre küldendők. Ezen pályatételre csak az erdődi esp. kerület tanítói kör tagjai pályázhatnak.

Láng Pál v. elnök.

Tandijmentesség a zenedében. A dal egyesület választmánya legutóbbi ülésében a zeneiskolai növendékek tandijmentességi ügyeivel foglalkozott. Az igazgató tanács egész tandijmentességre a következőket ajánlotta: Mondik Mária, Hajdu Erzsébet, Báron Ferenc, Halász Margit, Bárdi Irén, Papp Ilona, és Sárkány Margit növendékeket; féléntandijra: Markos Imre két leánya, Gönczi István, Varga Benő, Vincze Ferenc növendékeket; mérsékeltbb kedvezményre: Demjén Nándor, Kálmán Aurélie és Majdik Zoltán növendékeket. A választmány a nevezetteknek a kedvezményt megadta.

Uj katolikus Kör. Felsőbányán *Katolikus Kör* alakult az e tárgyban folyó hó 1-én tartott gyűlésen, mely az alapszabályokat tárgyalta és megállapította, egyszersmind pedig a Kör tisztikarát is megválasztotta. A megalakított tisztikar a következő: elnök *Csuzs* István, alelnök *Pfeilmayer* Ödön, titkár *Kertész* Pál, háznagy *Magyar* László, pénztárnok *Kovács* Gyula. Alakítottak 12 tagú választmányt is, *Pemp* Antal praelatus kanonok, káptalani helynököt és *Pály* Ede felsőbányai esperes-plébánost pedig megválasztották a Kör tiszteletbeli elnökeivé. Az alapszabályok felterjesztése, s a Körnek kormányhatósági jóváhagyása iránti intézkedés az elnökségre bízott. Az egyesület alakítása körül legtöbbet *Kertész* Pál segédlelkész buzgálkodott. Felsőbányán többen azok közül, kik nem katolikusok, tehát a kiknek tulajdonképen semmi közük sincs a dologhoz, állandóan nyilvánítják, sőt — a mi igen felöltő, hangoztatják nem tetszésüket a Kathol. Kör alakulásával szemben, ürügyül azt emlegetve, hogy egy új kaszinó alakulása a társadalmi élet egységét megbontja, holott az alakulóban levő Kör és az új kaszinó érdekköre nem is találkoznak. A vallási békét pedig nem azok zavarják, a kik Katholikus Kört alakítanak, mely nem bántja a más vallásukat, hanem az támadja meg a felekezeti nyugalmat, a ki más dolgába beleszól, s nem engedi, azaz megakadályozni szeretné, hogy valamely egyház hívei kaszinót alakítsanak. Külföldön klubja van vegetáriusoknak, sakkozóknek, gyorsíróknak, stb-eknek. Hát a vallással nem szabad mocezzanni a templomból, nem szabad kilépni a napvilágra, vagy belépni az otthonba és kaszinóba? Elítélendő erőszakoskodás! Különbben pedig legjobban nem szeretik az efféle a vallástalan emberek, a kik az emberi társadalom nyugalmát avval szeretnék biztosítani, hogy ne legyen vallás. Mintha nem állhatna fenn nyugalom különféle vallási vélekedés mellett is. Csak vallási türelem legyen!

(*Arakszyn.*)

Szüret. A szatmári hegyen a szüret október 16-án veszi kezdetét. Nagy termés nem lesz, de a bor minősége annál kitünőbb. Az árak 10—14 krajczár közt fognak kialakulni. Beregszászban szintén okt. 16-án, Nagy-Szöllősen okt. 11-én kezdődik a szüret, a halmi és turterebesi hegyeken már 2-án megkezdődött, Munkácsen szintén e hó 3-án.

Birtokváltás. Néhai Balázs Antónia hagyatékából a Rákóczi-utcai házastelket

ösv. *Reizer* Jánosné önkéntes árverésen 20,500 koronáért és a méntelep melletti majort 3020 koronáért *Krizsán* Jánosné vásárolta meg.

A szatmári orsz. baromfikiállítás.

A szatmári orsz. baromfikiállítást és vásárt esütörtökön zárták be. Ez alkalommal osztotta ki a bíráló bizottság a kiállítás díjait is. A kiállításon díjakat nyertek: gróf Majláth Józsefné (Perbenyik) és Kubinyi Béla (Ujszász) orpington tyukjaiért. A pulykák csoportjában: báró Vécsey László, gróf Teleki József, Sz. Tréger Albert (Cségyöld), Limbacher Károlyné (Lőcse) és Kovács Istvánné (Nagybánya) orosz pulykái. A ludak csoportjában: Fried Dezső (Szekeres), Szeesódy László (Vas vm.), Jan'yik Lajosné (Szamo-dob) emdeni libái. A kacskák csoportjában: Lászlóvszky Kálmánné (Fehérmegye), Bánffy Rózsa báróné (Szilágy), Földessy Oszkárné (Mikola) és Vértessy Tivadar (Miskolc) pekingi és gácsér kacskái nyerték meg a bírálók elismerését. A galambok csoportja is nagyon gazdag volt. Kiűntek: Felk Ferencz (Eperjes), Kovács János (Debreczen) és Stefanovits Béla (Kassa) házi és posta galambjai.

Három szerencsétlenség történt egy nap alatt Nagybányán esütörtökön s egyik hallálal végződött. Szept. 28-án reggel Pakulár János 24 éves nőtlen napszámos, aki Steinfeld Sámuelnél a malomban volt alkalmazva 6 óra előtt érkezett a malomba, tehát korábban, mint a mikor munkába kellett állnia. Hogy az időt töltsse bement, a géphez s ott a köszörűkő szíján babrálgatott. Állítása szerint a szíj nem volt kellően feltéve, pepecselés közben jobb kezét a gyorsan forgó szíj odakapta s karját összezuzta oly szerencsétlenül, hogy az orvosok annak csonkítását ajánlották, mert másképpen segíteni rajta nem lehet, s azonban ezt semmi körülmények között sem engedte meg. Így tehát kórházi ápolás alatt van ugyan, de nemcsak karjának elvesztése, hanem az abból származható egyéb szövődmények miatt az erőteljes ember halála következhetik. Bodrog Sándor bányász veresviziréti lakos József nevű 2 éves 4 hónapos fia az anyja mellől eltávozott s játszadozott a réten. Az anya egyéb munkával volt elfoglalva s csak későn vette észre, hogy a gyermek eltűnt. Megrémülve futkosott ide-oda s keresésére indult. Mintegy másfél óra múltán akadt rá a gyermekre az Evang. bánya II. számú zuzónak vízi árkában a gereblyénél, ahol a gyermek vízbe fullva holtan hevert. Gyirászti László 19 éves szőlőpásztor Moldovan Lászlónál folyó hó 28-án este, midőn vacsorához hívták le a hegyről, göbiességl tölött fegyverét magával hozta, a konyhához érkezve levette válláról, majd a falhoz akarta támasztani. E közben a fegyver elűlt, az egész töltés a jobbkezébe furódott úgy, hogy hüvelykujját összezuzta, mutatóujját pedig a szó teljes értelmében szétszaggatta. A vértől borított legényt Moldovan László rögtön orvoshoz küldte, ki is a sérültnek egy új juttatávitoltta. Csonkult kézzel marad ugyan, de mégis munkaképes ember lesz.

Táncmulatság. A Magyarországi Famunkások Szövetségének szatmári-nemzeti csoportja vasárnap este „Pinnónia“ táncstermében, saját könyvtára javára, Fehér Jancsi zenekara mellett, konfetti, szerpantin és világpostával egybekötött zárkörű táncvizsgalmat rendezett.

Az új izraelita imaház megnyitása
A status quo ante izr. h. közönség már styl-

ben épült monumentális imaházát szombaton, az izraeliták újévének első napján nyitották meg, mely alkalommal dr. Jordán Sándor főrabbi tartott beszédet.

Csöd. Jeremiás Herman kismajtényi lakos ellen a szatmári kir. törvényszék a csödtöt megnyitotta. Csödbiztossá Dr. Horváth Benő kir. törvényszéki albiró, tömeggondnokká Dr. Sternberg Endre nagykarolyi, tömeggondnokhelyettesé Dr. Lengyel Alajos szatmári ügyvédek neveztettek ki. A követelek bejelentésének határideje 1905. okt. 31; a felszámolás határnapja 1905. nov. 20, a csödválasztmány megalakításának határnapja 1905. nov. hó 22.

„Magyar Gyárak és iparvállalatok Cimtára” cím alatt Bacskay Miklós Szepesvármegye főszámvevője, m. kir. pénzügyi számvizsgáló nagy szorgalommal és szakértelemmel egybegyűjtött, legújabb hivatalos adatok nyomán sajtó alá rendezte és közre adja a magyarországi gyárak és iparvállalatok hiteles cím- és törzskönyvét. Ha meggondoljuk, hogy milliókat juttatunk évente a külföldnek s főképen Ausztriának olyan árucikkért, amelyek ma már kiváló minőségben és versenyképes árak mellett a hazai gyárakban is készülnek s hogy ezen sajnálatos állapotnak oka főképen abban rejlik, hogy nemcsak a fogyasztó közönség, de kereskedőink, sőt gyárosaink sincsenek kellően tájékozva arról, hogy melyek azon cikkek, amelyekért ma már nem okvetlenül szükséges idegenbe mennünk, csak örömmel kell hogy üdvözlöjünk minden olyan vállalkozást, mely a magyar közönség ezirányú tájékoztatását célozza. A címtár a száraz címanya-gon kívül az egyes gyárak és iparvállalatokra vonatkozólag minden olyan adatot közöl, amelyeknek tudása az üzleti érintkezésben hasznos, sőt nélkülözhetetlen s olyan körültekintő gondossággal készül és a címek oly nagy tömegét foglalja magában, hogy gazdasági feltámadásunk küszöbén biztos fegyvere lesz az a hazai piacot meghódítani törekvő minden élelmes, vállalkozó szellemű és felvilágosodott magyar gyáros és nagyiparos kezében, de megbecsülhetetlen szolgáltatást fog tenni a hazai beszerzési forrásokat kutató magyar kereskedő, iparos és nagyközönségnek is. Fentiekre való tekintettel szerző bizalommal fordul az érdekelt körökhöz és kéri, hogy a nyomtatandó példányszámok megállapítása céljából a címtárra vonatkozó rendelkezéseiket egy levelező-lapon már most sziveskedjenek megtenni, mivel fölös számú példányok nem fognak nyomtatni. — A címtár egy példányának ára 20 korona s megrendelhető a szerzőnél Bacskay Miklós p. ü. számvizsgálónál Lőcsén. (Szepesmegye)

Új szaklap a megyében. „Méhészeti Szemle” című havi folyóiratra nyit most Nagybányán Pataky Béla, a szatmármegyei Gazdasági Egyesület méhészeti szakosztályának szakelődője előfizetési felhívást. A szaklap kiváló jó szolgálatot fog tenni.

A hivatott méhésznek folytonosan tiszta képet fog felmutatni a hazai és külföldi méhészetről minden mozzanatáról s állandó jóakaró barátja és lelkiismeretes közvetítője lesz minden igénye és szükséglete kielégítésében; a laikus nagyközönségnek pedig egyrészt alkalmat fog nyújtani — nem szakzerű méhészeti oktató, hanem — a méhészetről körből vett kellemes szórakoztató és a méhészetről inkább csak mint közgazdasági ágat ismerető cikkek olvasására s ezzel a méhészetről nemes élvezetének megismerésére és megkedvelésére, — másrészt szintén segítségére lesz a méhészeti termékek, (u. m. méz- és viasz-szükségletének beszerzése körül. A „Méhészeti Szemle” 1906. évi január hó 1.-jétől kezdve havonként 8 r. ivnagyságban legalább 1—1 iv, vagyis 16 oldal terjedelemben, csinos borítékban fog megjelenni. Előfizetési díj egész évre 4 kor., félévre 2 kor. negyed évre 1 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Moldován Jenő kézmű- és divat üzletének mai számunkban közölt hirdetésére olvasóink becses figyelmét felhívjuk és üzletét a vevő közönség b. pártfogásába ajánljuk.

Végeladás engedély nélkül. A belügyminiszter, mint a „Magyar Kereskedők Lapja” jelenti a közelmúltban 5730—904. sz. a. érdekes határozatot hozott. A határozat kimondja, hogy az, aki iparhatósági engedély nélkül árukat végeladás, árverés, vagy tömeges és gyors eladásra ingerlő más módon eladja, a kihágás elkövetésén kívül az eladásból befolyt összeg tizedrészét szintén megfizetni köteles.

Beer Sámuel aszfalt és cement gyáranak lapunkban közölt hirdetésére felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

Hirdetmény. Az 1905. évre kivetett általános jövedelmi pótdadó kivetési lajstrom 1905. évi október 5-től 13-ig a városi adóhivatal helyiségében közszemlére tételük, erről adókötelesek a szokásos módon, a jelen hirdetmény útján figyelmeztetnek, hogy netáni, felszólamlásaikat és pedig a) azon adózók, kik az illető kivetési lajstromban tárgyalt adónemmel még a múlt évben voltak meg róva, a lajstrom kitételének napját; b) azon adózók, kik a kivetési lajstromban megállapított adóval a kivetés évében első ízben rovatnak meg, adótartozásuknak az adókönyvecskében történt bejegyzését követő 15 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz előterjeszhetik. Szatmárt, 1905. szeptember 30 án *Novák Lajos* főszámvevő.

Pázmány Képes Naptára. E cím alatt kiadóhivatalunkban október 10 én egy naptár fog megjelenni a legérdekesebb tartalommal, úgy hogy minden családban kellemes olvasmányul szolgálhat. Erkölcsei vonatkozásai miatt igen alkalmas, hogy szétosztásuk a nép között, ezért lelkészek és hitoktatók használhatják karácsonyi és újévi ajándéknak. Terjedelme 128—140 oldal, mintegy 25—30 drb aczélmetszetű képpel. Egy drb. ára 60 fillér, tömeges megrendelésnél

árengedmény és pedig 15 darab után 30, 40 darab után 35, 60—100 darab után 40 százalék. Kérjük a megrendeléseket minél hamarabb megtenni, nehogy a nyomandó példányok elfogyjanak és a később érkező megrendeléseknek eleget ne tehesünk.

„Pázmány-sajtó” (Püspöki nyomda) Szatmár.

Nyilttér. *)

HIRDETÉSEK.

Házvezetőnőnek

egy középkorú urinő ajánlkozik.

Czime a kiadóhivatalban tudható meg. Iskola-köz 3.

zolid munka! ————— Pontos kiszolgálás!

VALEK JÁNOS

czipész üzlete SZATMÁR

(Böllönyi-ház) Széchenyi-u. 7.

————— a püspöki palotával szemben. —————

Ajánlkozik mérsékelt árak mellett tartós és csinos

férfi, női és gyermek lábbelik, valamint tisztí és lovagló csizmák elkészítésére.

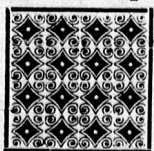
Iskolás gyermekek részére erős készítményű lábbelik készülnek.

✻ Hibás lábakra különös gond fordítatik. ✻

Állandó raktár a lefinomabb bőrökből, czipőfüzőkből és kenőcsökből

Munkáim tartósságáról üzletem jóhírneve tanuskodik! 60—26—24

Czement lapok

Alap. 1890.

Beer Sámuel

Szatmár. központ

Bercsényi-u. 40.

Raktárak: Kisfaludi-utca és Atilla-utca.

Számtalan elismerő levél egyházak és hatóságoktól.

Terv és költségvetés díjtalan

————— Munkáimért teljes felelősséget vállalok. —————

Aszfalt, cement-árugyáros, mozaik, terassó és cementlap burkolatok; csömöszölt beton munkák, hidak, csatornázások és nedves falak aszfaltpalattal szárazzá tétele.

Ajánlok:

I. r. Beocsinyi portland cement 100 kgr. 4 K 90 fil.

I. r. Beocsinyi román-cement 100 kgr. 3 K 10 fil.

Lédetzi portland cement 100 kgr. 4 K 80 fil.

Alap. 1890.

143—20—15.

OLCSÓ KÖLCSÖN.

Van szerencsém a pénz kölcsönt kereső t. feleket tisztelettel értesíteni, hogy Szatmáron Árpád-utca 40 számú házban

bankbizományi és hitelforgalmi irodát

nyitottam.

1.) Leszámitoltatok váltókát;
2.) Jelzálogkölcsönt folyósítottok földbirtokra és bérházakra az ingatlan $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ (egy fél és háromnegyed) értékéig I. II. és III. helyre, 10—70 évig törleszhető $3\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$ % alapon (melyekben a tőke és kamat is benforgaltatik) a lehető legrövidebb idő alatt, minden előzetes díj és költség nélkül, Szükség esetén előlegezek a feleknek pénzt is.

3.) Régi drágább kölcsönöket olcsó kölcsönrel convertáltatok.

Mindenféle kölcsön ügyletben szívesen állok rendelkezésére és minden díjazás nélkül szolgálok felvilágosítással és utbaigazítással délelőtt 8—12-ig, délután 2—6-ig.

Közvetitek továbbá birtok és házak adásvételét is.

Ügynökök kerestetnek.

Tisztelettel:

Rubin Dávid

bankbizományos.

IRODA: Árpád-utca 40 szám.

140—14—13

Kerestetik megvételre

Gazdasági és Iparbank részvények

Cim a kiadóhivalban.

Mühle — „Őszi árjegyzéke“,

mely mindazt tartalmazza, mire a kertbirtokosnak, úgy a kertésznek is őszöm szüksége van, mint: **mag-, virághagymák, szobákban virítók, pálmák, Japán Chrysanthemumok, rózsák, rózsaszálgyegek — gyümölcs- és díszfák, bogyarok, kiváltképen számócsák** stb. és kívánatra ingyen megküldünk.

Minden egyes megrendeléshez a legújabb kertészeti kézikönyv „**Mühle-Őszi természetmennyek**“, mely mindazon tudnivalókat tartalmazza, minek az ősz folyamán meg kellene történnie; hogy téli és tavaszi virágokat miként kell nevelni, növényeket, rózsafákat stb. őszön előnyel hogy lehet ültetni stb. — **Vásárlóim, kik a tavaszi új kertészeti kézi könyvem „Mühle tanácsadója a kertimivelésben“ meg nem kapták volna meg, ezek ősz megrendelésük alkalmából ezt kérni méltóztatassanak. — E kiadványom sem lesz külön elárulva, csak is b. vevőim kapják meg ezt.**

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari szállító
Temesvár.

Árjegyzék.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

Telefon 85.

Helyi 1 kor, értékű vásárlásmár helybe szállítva.

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL

SZATMÁR, Széchenyi-utca sarkán.

Helybelli

megrendelések hazaszállítva.

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül készpénz, vagy utánvétellel értendők.

5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltetik.

Friss husok.		Füstölt áruk.	
	frt kr		frt kr
1 ko. I. Marha-hus	80	1 ko. debreczeni páros	90
„ Sertés	68	„ Lengyel kolbász	80
„ Borju	64	„ Sonka kolbász	80
„ Bányás	—	„ krakói	80
„ Juh	48	„ Krinolin	80
„ Friss hajú olvasztani	84	„ Parizer	80
„ szalona	80	„ Máj. sajt.	80
„ „ bőr nélkül	82	„ Disznófej sajt	74
„ Friss kolbász bors	100	100 pár Virsli tormás	5
„ fok. czitr.	76	100 pár frankfurti	8
„ Friss zsir	88	100 drb. Salvaládó	5
Kolbász áruk.		Füstölt áruk.	
1 ko. Szalámi	250	1 ko. Sonka páczolt	—
„ füst. magy. kolb.	90		
		1 ko. Sonka csont nélkül	120
		„ „ kifőve	2
		„ Császárszár hus bőrrel	80
		„ Karaj bőr nélkül	80
		„ Lapoczkák és oldal	72
		1 ko. Páczolt nyelv	1
		1 drb. Sertés nyelv	20
		1 ko. Tepertő	60
		Szalónák.	
		100 ko Fehér szalona	88
		1 ko. Paprikás stráf	96
		„ Kolozsvári szelet	96
		„ Füstölt szalona	92

Tisztelettel:

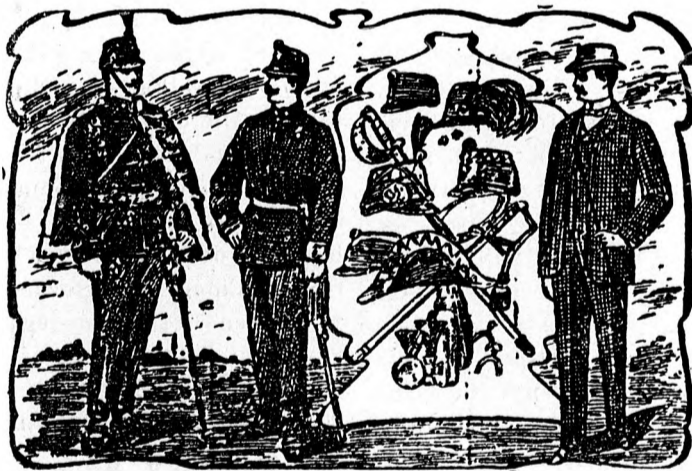
Bölönyi László.

92—26—20

INGLIK JÓZSEF

polgári-, papi- és egyenruha-üzlete

Városház-épület. Szatmáron, Deák-tér.

Több egyenruházati intéz t szerződött szállítója.

Készít mindennemű **polgári öltönyöket, papi reverendákat**: mindennemű öltöny készítésnél a fősúlyt az **elegáns szabás és finom kivitelre** fektetem, a mellett teljes kezességet vállalok szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.

Állandó nagy raktár honi és angol gyártmányú szövetekben. Elsőrangú egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzletem **nagy forgalma** által áruimat **olcsóbb ár mellett szállíthatom**, mint bármely más cég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Kérem ennél fogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni, biztosítom, hogy a legesekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb megelégedésére fogok szolgálni.

Maradtam kiváló tisztelettel:

INGLIK JÓZSEF,

szabómester.

93—26—20

„Pázmány-sajtó“

könyvkiadóhivatalában
kaphatók
az alant jelzett művek:

A Colosseum vértanui. Képek a római amphiteatrum történetéből. O' Reilly apostoli hithirdető, fordította Matyaczkó Teodor kanonok. Kiválóan érdekes olvasmány 29 iv, 8°. Fűzött példány ára 2:40 K, kötve 3:20 korona. A pénz előleges beküldése után bérmentve.

A házasság hármasság áldása.

Kézi könyv, jegyeselek előkészítésére és házások számára. Német szerzők nyomán írta Haug Leo plebános. Kis 8° alak. Terjedelme 6 iv. Ára fűzve 80 fillér.

Elemi szertartástan. Irta: Ekkel Lajos rónaszéki plebános. Elemi népiskolai használatra. Kis 8°-as alak. Ára fűzve 60 fillér.

Esketési beszédek. Idegen szerzők nyomán átdolgozta dr. Irinyi Tamás theol. tanár. A Szatmári ft. egy- megyei hatóság jóváhagyásával 8e-ad rét alak. 29 iv. Ára fűzve 4 kor. Kötve 5 kor.

Rövid Halotti beszédek, különböző alkal- makra — Idegen kutfők után átdolgozta a szatmári egyházmegye két áldozó papja. A szatmári főtiszt. egyházmegyei hatóság jóváhagyásával. Második tetemesen bővített kiadás 8° alak. 12 iv. Ára fűzve 1 kor 50 fill. kötve 2 kor.

Szent József imakönyv. Összeállította Dr. Haiczl Kálmán garamszentbenedeki plebános lelkész. Ezen imakönyv magában foglal imákat és elmelkedéseket az év minden napjára, előkészítést a gyónási és áldozási ájtatosságra. Ára csinos vászonkötésben 1 kor. 40 fillér. Bérmentes küldéssel 1 kor. 80 fillér.

Utmutatás a lelkibéke megszerzésére. Irta: Lehen atya, fordította Sarmaságh Géza. E művet mely eredeti francia alakjában 4, német szövegében 12 kiadást ért meg, második és javított magyar kiadásban bocsátottuk az istenes életre törekvő buzgó lelkek szolgálatára, miután az első magyar kiadás teljesen beváltá azon reményeket, melyeket hozzá a megrendelők fűztek, mit bizonyítanak az elismerő nyilatkozatok s a mű gyors elterjedése. 31 iv. Ára fűzve 3 kor., kötve 3 kor. 60 fillér.

A legelőnyösebb bevásárlási forrás !!!

SZŐKE ÖDÖN kézmű-, divat- és :: :: ::
vászonraktára :: :: :: ::

Szatmár, Kazinczy-utca 3. sz. (Lengyel-ház).

Megérkeztek a legújabb divatu őszi, téli női ruhaszövetek, selyem, szaten, creton, zefir, barchet és mindennemű mosó-kelmék, rumburgi creasz- és fonál vásznak

Fehér és színes damaszt-árak. — Valódi Schroll-féle Schiffonok.

Kész női-, férfi- és gyermek-fehérműek Ágy és asztalterítő készletek
Függönyök, futó- és nagy szőnyegek, damaszt asztal- és ágyneműek.
Paplanok, pokrócok, takarók. Kis és nagy posztó és berlini kendők.

Kötött női, férfi és gyermek harisnyák. Téli alsó ruhák nők, férfiak és gyermekek számára.

Bőr- és kötött keztyük, esőernyők. — Férfi és női nyakkendők, gallérok, kézelők. Mindennemű bársony, plüsch, selyem, csipke, zsinór és más efféle ruhadisztések

Bélés-árak stb. Szolid és pontos kiszolgálás!

Birtok bérlet!

1000—1500 holdas birtokot óhajtunk több évre haszonbérbe venni. 20,000 (huszezer) korona készpénz óvadékot tulajdonosnak lefizetünk. Az átvételt bármikor esz- közöljük, tehát közvetlenül aratás után is, miután nagyari 1300 holdas bérletünk, a birtok eladása folytán 1906. január 1-én megszűnik.

Telefon:
Raktár 24. — Iroda 14.

Neuschlosz Testvérek.

Deák-tér 7. sz., Szatmár, Deák-tér 7. sz.

91—?—39

MOLDOVÁN JENŐ
KÉZMŰ- ÉS DIVATÁRU ÜZLETE SZATMÁR.
Deák-tér 14. Nagyságos Kovács J. ur házában.

Felhívom a n. é. vevő közönség figyelmét üzletemre, hol az alant jelzett és legjobb minőségű árut a legolcsóbb árban szeresheti be, mivel üzletem teljesen szolid alapon vezetettik. U. m. női színes és fekete szövetek, lüszterek, kosztüm kelmék, cheviottok, lódenek, gyapju flanelek, mintázott és sima selymek, delinek Goldberger voálok színes voálok sima és mintázott barhetek.

Tennis flaner métere 14 kr.,

valódi Schroll siffonok, cöperék, vékony és vastagszálu vásznak $\frac{9}{4}$ és $\frac{10}{4}$ es paplan és alsó lepedő vásznak, fehér és színes damaszt árak, zephirek és oxfordok, fehér és színes inlettek, fehér és színes damaszt abroszok, szalvéták, türlőközők, tányértörők, *

Ágy és asztalterítők, függönyök, paplanok, szőnyegek,

madrac grádlík, szalmazsákok. Saját varónőim által készített férfi munkás ingek és alsó-nadrágok, férfi és női harisnyák, himzések, kis és nagy posztó-kendők, selyem caschné, delain, voile posztó és flaner fejkendők, bélés árak és minden e szakmába vágó dolgokat a legjutányosabb árban árusítom. *

Fehérmű készítéseket elfogadok.

A nagyérdű közönség b. pártfogását kérve maradtam

Kiváló tisztelettel **MOLDOVÁN JENŐ.**

Az alábbi **elsőrangú** czégeket a bevásárlásoknál és megrendeléseknél mélyen tisztelt olvasóinknak **különös figyelmébe ajánljuk.**

Tisztelettel felhívjuk a n. é. közönség figyelmét az ujonnan érkezett angol divat szöve- teinkre.

KLEIN ÉS TÁRSA
polgári és egyenruha szabók.

Alapított 1890-ben.

Néhma Ferencz

órás- ékszerész és látszerész üzlete

Szatmár,

Deák-tér, Br. Vécsey-ház.

Arany-, ezüst-, ék- szerek és lánczok a legjutányosabban.

Fali-, zseb- és inga- órák 5 évi jótállással. Szemüvegek, orcsipte- tők-, hő-, tej- és légsuly- mérők nagy választékban. Minden javítás szakértelemmel végeztetik.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek, bármely bel- s külföldi árjegyzék szerint is.

Óra javításokért 2 évi jótállás. Kötételek, fonográfok, ékszerek javítása. — Tört aranyat és ezüstöt napi árban veszek vagy cserélek.

Kolb Mór

hatóságilag engedélyezett ügynökségi irodája
Szatmár, Csécsény-utca.

Aki házat, birtokot eladni vagy venni akar, az forduljon hozzám saját érdekében teljes bizalommal.

Értékpapírok vétele és eladása!

Magas foku denaturált szesz 1 l. 56 fl. Pormentesítő olaj 1 l. 80 fl.

OLCSÓBB MINT BÁRHOL!

Győry Károly üveg porozellán kereskedése = **Szatmár, Deák-tér.**

Üveg, tükör, porozellán lámpa, evőeszközök, patent befőttes üvegek rémzárval. Képkerekek (secesios, antik, és barokk rációk) a legtartósab mosható aranyozással. Épület üvegezéseket vidéken is elvállalok. Nagyobb bevásárlásoknál tetemes engedményt adok.

Tisztelettel

Győry Károly.

Csillár petroleum 1 l. 44 fillér. — — — — — Piroleum 1 l. 48 fillér.

Mazurek Pál

könyvkötő és díszmű-készítő SZATMÁRON
Templom-köz.

Elvállal mindennemű könyv- kötészeti munkák és díszmű- cikkek gyors és pontos el- készítését, a legjutányosabb árak mellett.

Babák és gyermek-kocsik.

Szatmári bazár.

Blatniczky István, Kazinczy-utca 10., a k. kath. gimn. mellett.

Cserépkályhák, tüzhelyek, fürdőkádák és kandalók.
UJ! — John-féle mosógép, telítettgőzzel. — UJ!
Szabadalmazva Ausztria és Magyarországon.
Ezen mosógép, valamint a léglősegítő kémény toldók nálam kap- hatók, utasítási nyomtatvánnyal együtt.
Viszontelárusítók nagyban vételnél kedvezményt kapnak
Teljes konyha felszerelések, főző edények, mecczet és vésett üveg készletek, porcelán áruk. Tea, kávé és evő készletek.
Mindenféle acél, díszmű, rövid és Nürnbergi áruk nagy raktára.
További szives pártfogást kér **Blatniczky István.**
Szabadalmazott mosógép és kémény-toldó.

Mindenféle játékok óriási raktára.

3 kerékű trieklik, automobliok, hintalovak.

és szájviz.

Fogorvosi műtermemet

(Hám-János-utca 1. sz. a színház mellett) újra rendezve, készítek egyes fogakat, teljes fogsorokat kaucsuk és arany foglaltványon.

!!! Kívánatra szájpád nélkül!!!

Porzellán, arany, platin és cement tömést,

arany fogkoronákat.

Fogház a legújabb feltalált szerekkel teljesen fájdalom nélkül.

Rendelek d. e. 8 órától d. u. 5-ig.

Albisi **Bakcsy Domokos,**
orvos-fogorvos.

3-53-28

és szájviz.

Figyelem!

LÖVY LAJOS

NŐI- ÉS URI DIVAT ÁRUHÁZA

Deák-tér 9. SZATMÁR. Deák-tér 9.

Kizárólagos nagy vászon raktár!

Figyelem!

Kávé, tea, rum és czu- korka különlegességek nagy raktára,

Vidéki 5 kgramos postai megrendeléseket bérmentve szállítok.

direkt Hollandi kikötő városból szállított 25 féle valódi és legtisztább fölséges jóízű

KÁVÉ

kizárólag

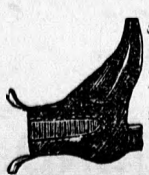
NÉHMA Lajos József

kávé behozatali üzletében

Kazinczy-u. 16. SZATMÁR. Kazinczy-u. 16. kilója 1 frt 10-től fölfelé a legfinomabbig, mely mentve van fűszer-, festék, petroleum, száz meg száz ily erős és rossz illatú áruszagtól.

Árjegyzéket kívánatra azonnal bárkinek küldök.

Mindennap friss pörkölt kávé kapható!

A ki igazán finom, kényel- mes, elegáns és tartós honi gyártmányu lábbelit akar vásárolni, az bizalommal fordulhat

VUJA JÁNOS

Kívánatra bármilyen kivitelűcipők és csizmák mérték után is készülnek.

-hoz, SZATMÁR, Deák-tér, (Keresztes András-féle ház aki dusan felszerelt **ezipő-rak'árában** csakis valódi finom bőrből, a már is világhírű haza. gyárakban ezipőket és csizmákat nagyon is versenyképes árak mellett hozza forgalomba és üzletéből minden olcsóbb rendű készítményt a szokásos bőr és talp utánzatokat teljesen kiküszö- bölte, és a kinek áruai csinosság dolgában is párját ritkítják